

“СЪЕДИНЕНИЕТО ПРАВИ СИЛАТА” По повод на „История на читалище „Надежда 1869” Велико Търново”

х. Николай Колев
член на УС на Съюза на
краеведите в България

Вече повече от 140 години името на читалище “Надежда 1869” е записано със златни букви в българската история. Културното средище е утвърден инициатор и участник в значими събития от регионален и национален мащаб.

Дългогодишната история, традиции и авторитет правят читалището плодотворен обект за научните търсения на много изследователи. Съв-

сем естествено е тези усилия да се увенчаят с едно капитално обобщение под формата на научен труд, който да засяга, разглежда и анализира живота на читалище “Надежда 1869” както в миналото, така и днес. По този начин да се заявява неговата готовност да посрещне и приеме предизвикателствата на модерното време и на утрешния ден.

Излязлата през 2009 г. “История на читалище “Надежда 1869” Велико Търново” е дело на дългогодишните проучвания на изтъкнатите читалищни и музейни дейатели: ст.н.с. д-р Кинка Панайотова и н.с. Невяна Бъчварова¹.

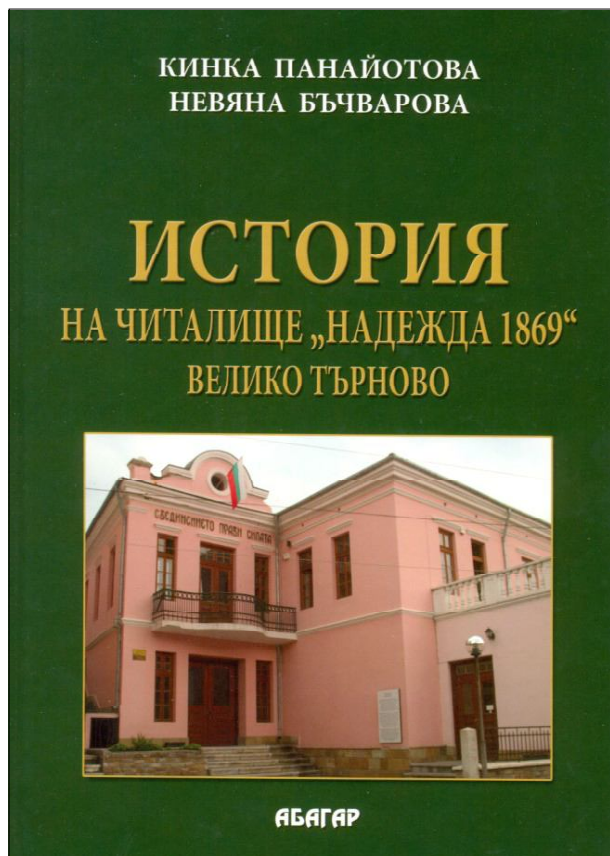
Книгата е с обем от 320 с., издадена е от издателство “Абагар” и отпечатана в “Абагар” АД, Велико Търново. Неин редактор е Иван Петров, компютърен дизайн на корицата е направен от Борислав Ангелов, а редактор-коректор е Златина Бончева.

По съдържание книгата се състои от предговор, две глави и послеслов.

При подреждането на текста в съответните глави е използван хронологическият принцип, като за граничен разделител на двете главни части е приета превратната за Българската история 1944 година.

От своя страна Първа глава е разделена на 4 части (като четвъртата част е съставена от 7 подчасти). Втората глава се състои също от 4 части (първата част е съставена от две подчасти).

Авторите Кинка Панайотова и Невяна Бъчварова са посветили своя труд на “поколенията читалищни дейци и членове”.

¹ Панайотова, Кинка и др. История на читалище “Надежда 1869” Велико Търново” / Кинка Панайотова, Невяна Бъчварова. – В. Търново : АБАГАР, 2009. – 320 с. : с ил.

Предговорът на “История на читалище “Надежда 1869” Велико Търново” започва с традиционен кратък преглед на читалищния живот в България в миналото и днес.

Този кратък анонс преминава в аргументирана обосновка на нуждата от написването на цялостен и пълен труд, посветен на създаването на 8 юни 1869 г. читалище. Според авторите, през изминалите години за читалище “Надежда” е писано много от широк спектър изследователи, дори има издаден юбилеен сборник от статии, посветени на 100-годишнината.

Като най-важна цел, която авторите съблюдают по време на работата си над историята на читалището, е посредством приоритетно използване и изследване на цялата запазена документална база, да бъдат изяснени “някои основни принципни въпроси” и да се попълнят “пропуските за важни периоди” от читалищната дейност. Също така в предговора се подчертава, че са открити етапите на развитие, свързани “с неговото място и роля в читалищното дело у нас”.

Първа глава е озаглавена “История на читалище “Надежда 1869” Велико Търново” и обхваща периода 1869–1944 г.

Първата част разглежда събитията, станали през епохата на Възраждането. Тук са очертани социално-политическите реалии, които протичат в Османската империя през тези години. Посочени са всички промени в административно-законодателната система, които допринасят за основаването на една българска културно-просветна организация. Не е пропуснато да се изтъкне и ролята на Великите сили в тези процеси, в частност руската позиция.

Авторите подробно проследяват учредяването и функционирането на читалище “Надежда”. Дават пълна картина на дейността на първите читалищни дейци и формирането на читалищната база, както и на първите културно-просветни прояви.

Тази прецизност е спазена във всички части на разглежданата история.

Втората част обхваща дейността на читалището през периода 1879–1918 г.

Това е най-славният период на “Надежда”, – време, когато то става активно действащо “лице” в политическия театър на младата българска държава. Посоченият период е и времето, когато

читалището се модернизира не само като културна институция, но и чисто архитектурно.

Третата част на първа глава засяга “Читалище “Надежда” като съсредоточие на културния живот във Велико Търново между двете световни войни (1918–1944)”. Посоченият период е по следвоенному труден, социално-политически динамичен, но същевременно съпроводен от нови модернизации на базата и увеличаването на читалищните членове.

В заключението на първа глава авторите са обособили една част, под номер 4, наречена “Развитие на основните културни дейности (1918–1944)”. Тук подробно в 7 подраздела са разглеждани:

1. Читалищната библиотека (в направленията “Библиотечна дейност”, “Старопечатна сбирка” и “Изготвяне на картотека за “История на Велико Търново”).

2. Културно просветна дейност.

3. Читалищния музей.

4. Театрална читалищна дейност.

5. Музикалното изкуство на сцената на читалище “Надежда” (проследява темите “Хорово пеене”, “Опера и оперета”, “Инструментална музика”).

6. Художествената галерия при читалище “Надежда”.

7. Читалищно кино.

Втора глава на книгата “История на читалище “Надежда 1869” Велико Търново” обхваща периода 1944–2009 г.

Нейната първа част разглежда читалищния живот през периода на първите години на „Социализма” и наложения „Култ към личността”. Хронологически тя е фиксирана между 1944–1959 г.

Както бе упоменато по-горе, частта също е съставена от 2 подчасти: „Години на преустройство (1944–1952 г.)” и „Начало на богата и разнообразна дейност (1953–1959)”.

Втора глава продължава с още три части, обхващащи периодите: 1960–69 г., 1970–89 г. (определен като време на „културно развитие”) и 1990–2009 г. (години на „политически и икономически промени”).

Историята на читалище „Надежда 1869” завършва с кратък послеслов, в който авторите благодарят на всички, които са им помогнали при написването на обемистия труд. Това са: чита-

лищни дейци, Исторически музей, Териториална дирекция „Държавен архив“ и Народна библиотека „П. Р. Славейков“ – Велико Търново.

Освен подробна и богата информация за читалищната дейност, живот и деятели книгата “История на читалище “Надежда 1869” Велико Търново” илюстрира текста с изключително голям брой фотографии, таблици и списъци на членове, участвали през годините в различни художествени състави. От тях особен интерес за изследователите представляват публикуваните списъци с председателите на читалището (поредени в две групи според хронологичния обхват на основните глави на книгата: 1869– 1944 г. и 1944–2009 г.), както и двете таблици „за броя на читалищните членове по години” (от 1869 г. до 1944 г.) и „за броя на книгите и читателите” (от 1912 г. до 1944 г.).

В чисто библиографски план авторите са проявили огромно старание и след всеки от 8-те раздела на книгата са публикували подробни бележки за цитираната и използвана литература.

“История на читалище “Надежда 1869” Велико Търново” е изработена с прецизността на компетентни изследователи в научните области на историята (и „помощните” и науки), читалищното и музейно дело, както и краезнанието.

Все пак при продължителна работа с читалищната история, четящите професионалисти могат да открият дребни технически грешки и неточности, но това е неизбежно, защото авторите, както бе посочено, са работили с огромен документален фонд.

Съществува и един проблем, който не е от съществено значение, но все пак прави впечатление на запознатите с темата изследователи и читатели. Става въпрос за използването на топонима Велико Търново, като име на града в периоди, когато селището се е казвало само Търново.

Въпреки посочените дребни слабости, книгата “История на читалище “Надежда 1869” Велико Търново” притежава качеството на високо научно постижение на своите автори Кинка Панайотова и Невяна Бъчварова, защото освен, че „изтупва” от праха на историята толкова много позабравени имена и събития, но и проследява развитието на читалищното дело в България и културната история на Старопрестолния Търновград.

НАУЧЕН ФОРУМ

20 ГОДИНИ КАТЕДРА

„БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ И МАСОВИ КОМУНИКАЦИИ”

Единадесетата национална научна конференция с международно участие „Библиотеки, четене, комуникации” бе посветена на 20-годишнината на катедра „Библиотекознание и масови комуникации” при Стопански факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”. На юбилейния научен форум на 16 ноември 2012 г. в голямата читалня на Народна библиотека П. Р. Славейков – В. Търново дойдоха настоящи и бивши преподаватели, студенти в бакалавърските и магистърските програми на обслужваното от катедрата професионално направление „Обществени комуникации и информационни науки”, гости от чужбина, научни работници от страната, слушатели от старата столица.

Конференцията бе открита от директора на Народна библиотека „П. Р. Славейков” г-н Иван Александров, след което приветствия бяха поднесени от община – В. Търново и областната управа. Поздравителен адрес до ръководителя на катедрата проф. д-р Лъчезар Георгиев бе изпратен от Снежана Янева – председател на Българската библиотечно-информационна асоциация, в който се отбеляза: „През изминалите две десетилетия Катедрата неотклонно поддържа високи професионални изисквания и стандарти, с което изгражда своя голям авторитет и дава стойностен принос в подготовката на професионалисти за българските библиотеки. Постигнатото от преподавателите през изминалите години е основателен повод за гордост. Дейността на катедрата е изцяло в духа на европейските и световни ценности за качество на образованието, за възпитаването на социално ангажирани и конкурентоспособни млади хора. Години наред, с все-

отдайност и огромна отговорност, преподавателският екип на Катедрата обучава високо квалифицирани, силно мотивирани и добре подготвени бакалаври, магистри и докторанти, които да работят ефективно в условията на информационното общество. Възпитаниците на Катедра „Библиотекознание и масови комуникации” притежават нужните теоретични знания и нови компетентности за управление...”

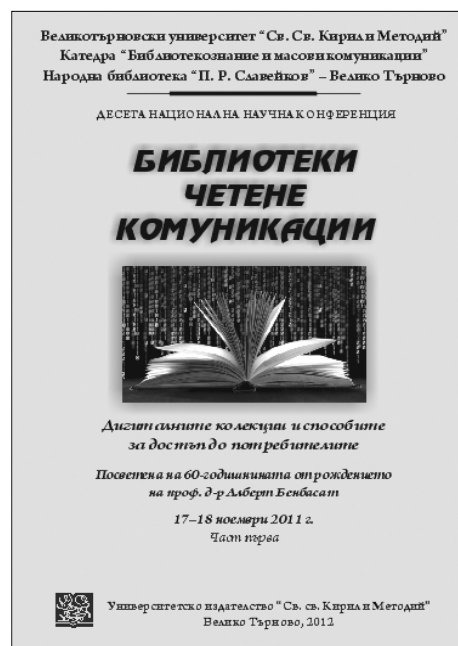
Поздравителен адрес към юбиларите бе изпратен и от проф. д. изк. Симеон Недков – ръководител на катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика” към Философски факултет на СУ „Св. Кл. Охридски”. Разкошен букет цветя от името на Декана на факултета по библиотекознание при Университета по библиотекознание и информационни технологии – София, проф. дфн Иванка Янкова, бе връчен на ръководителя на катедрата-юбилар чрез проф. д-р Кристина Денчева, ръководител на катедрата „Книга и общество” в същия университет. Проф. Денчева припомни за традиционните дружески контакти между колегите от двете катедри, за успешното ползотворно сътрудничество през последното десетилетие.

Поздравления и цветя бяха получени от името на НБ „П. Р. Славейков” – сподвижник, домакин и съорганизатор на дългогодишната научна конференция „Библиотеки, четене, комуникации”. На автори-участници в миналогодишната конференция бяха раздадени екземпляри с публикации в двутомния сборник от проведения през ноември 2011 г. научен форум.

Към поздравленията се присъединиха съмишленици, колеги и приятели, завършили с чаша вино на вечерния коктейл – с наздравници за благополучие и просперитет на катедрата.

Проф. д-р Лъчезар Георгиев изнесе пленарен доклад „Ускорено развитие и научен просперитет на катедра „Библиотекознание и масови комуникации в началото на новото хилядолетие”, който запозна чрез текст и подобаващи илюстрации с успехите, позитивните моменти в извървения път, проектите и научните достижения на екипа преподаватели, спря се на успешната кадрова политика, иновациите, съвременните тенденции.

Модераторите в двата дни на конференциите бяха: д-р Калина Иванова, проф. д-р Лъчезар

Георгиев, доц. д-р Елена Георгиева, д-р Живка Радева. В първата кафе-пауза бе открита и фотографската изложба “20 години катедра Библиотекознание и масови комуникации” с непознати и нови снимки, с факсимилета из живота и дейността на преподавателите, техни институционални комуникации, посещения в чужбина и пр.

Изнесените доклади в двата дни на конференцията бяха съотнесени в няколко тематични посоки: проблеми на съвременното библиотекознание и книгознание, въпроси на печатните комуникации, четенето, електронните книги и мобилните библиотеки. Сред участниците бяха университетски преподаватели от ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, Народна библиотека „Св. св. Кирил и Методий”, УниБИТ, СУ „Св. Кл. Охридски”, Русенски университет „Ангел Кънчев”, Научна библиотека на БАН, Регионална библиотека „Стилиян Чилингиров” – Шумен, Националната библиотека „Стефан Сремац” – гр. Ниш, Република Сърбия, European Online Library – Франкфурт, Германия и др. На 17 ноември 2012 г., на финала на научния форум, бе организирана кръгла маса „Дигитализация и фотография”, като бе представен изследователския проект с участието на преподаватели и студенти от катедрата „Дигитализация на аудиовизуалния и фотографски фонд на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий” с научен ръководител доц. д-р Е. Георгиева.

НОВА КНИГА ВЪРХУ СТРАТЕГИИТЕ В КНИГОИЗДАВАНЕТО И ПЕЧАТНИТЕ КОМУНИКАЦИИ

Д-р Стела Георгиева

В края на ноември 2012 г. столичното издателство „АН-ДИ“ издаде книгата на проф. д-р Лъчезар Георгиев „Стратегически подходи в книгоиздаването и печатните комуникации“ (С., 2012. 263 с.). За броени дни тиражът на новото издание бързо се изчерпа на книжния пазар в столицата и във Велико Търново, което сочи оправдан интерес към тази добре композирана, написана на достъпен език и стил книга. Особено полезна тя е за студентите от специалностите Печатни комуникации на УниБИТ, Книгоиздаване, Журналистика, Връзки с обществеността, Библиотечно-информационни дейности, както и за някои магистърски програми, във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ – Масови комуникации и журналистика, Медии и реклама и др. Разбира се, книгата е достъпно и навременно четиво, без излишна терминология, и за по-широк кръг читатели с интереси към представената проблематика.

В десет глави монографията изтъква съвременни тенденции в стратегиите на модерния книгоиздателски бизнес, на базата на сериозни наблюдения и анализи върху различни аспекти от печатните комуникации, като авторът прилага и дългогодишния си опит на участник в сферата на печатните комуникации – издател, редактор, ръководител на издателско-полиграфически комплекс, журналист и писател.

Според проф. Л. Георгиев, по време на демократичния преход започва трудното възстановяване на пазарните отношения и поставянето на българския издателски бизнес в конкурентни пазарни условия. Намаляването на тиражите в тежките години на прехода, влиянието на електронните средства за комуникация (телевизия, CD – ROM, Интернет и т.н.) в глобален аспект поставя нови предизвикателства както пред българската книга, така и пред държавните ин-

ституции, авторите и издателите във връзка с охраната на интелектуалната собственост и поддържане реален и защитим пазар на интелектуалния продукт (с. 255).

Проф. Л. Георгиев отчита, че при новите условия за функциониращ издателски бизнес в глобалното съвремие се поставят повишени изисквания към управлението и маркетинга в книгоиздаването. Познаването на структурата на големи издателски формации, както и устройството и дейността на издателствата със среден и по-малък капацитет, изучаването на маркетинговите механизми за тяхната работа е гаранция за успешен мениджмънт. Той отбелязва, че в контекста на стратегическите подходи в управлението на маркетинговата дейност се налага интензивно да се планира, проучва и анализира издателската дейност и книжният пазар, като от съществено значение са прогнозирането на пазарната ситуа-

ция и проучванията с комплексен характер – върху конкурентната среда, клиентите, дистрибуторите, вътрешното състояние на издателството, пазарите за полиграфически услуги и консумативи, на финансовите лостове и механизми. Проф. Л. Георгиев прави важен извод, свързан с успешния мениджмънт и маркетинг в книгоиздаването – владенето на механизмите за калкулиране и формиране на цените на издателската продукция, за структурирането на разходните пера, на данъка добавена стойност и печалбата, търговските отстъпки, видовете цени и формите на продажба, следва да са в маркетингов синхрон. Ефективният мениджмънт изисква диверсификация в сферата на печатните комуникации и издателския бизнес, съпроводен с радикални решения за рязка смяна на репертоара, за ново тематично профилиране, за нови инвестиции, включително и в полиграфически иновации.

В заключителните изводи проф. Л. Георгиев предлага и стратегически подходи към успешния

мениджмънт и маркетинг в книгоиздаването при решаващата роля на промоцията на книгата, която е важен комуникативен акт, съдържащ в себе си редица действия, свързани с рекламиране на изданията, стимулиране на продажбите чрез премиера на книгата, организиране на творчески срещи, осъществяване на връзки с обществеността чрез пресата и електронните медии, насърчаване на търсенето чрез собствени печатни издания – календари, дипляни, листовки, проспекти, каталози. С приносен характер е седма глава „Магичният кръг на печатните комуникации“ (с. 106–148), където се разглеждат тенденции и се изтъкват примери с дейността на водещи световни корпорации и издателства

В крайна сметка, успешният мениджмънт и маркетинг са взаимно свързани с добре обмислена система от действия, механизми и организационни структури, чиято цел е повече потребители, по-добър имидж, по-гъвкави и оперативни печатни комуникации, смята с основание авторът.

Списание „Издател“ излиза като дългосрочен творчески и научноизследователски проект на катедра „Библиотекознание и масови комуникации“ при Стопански факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, ръководен от проф. д-р Лъчезар Георгиев. Проектът се подкрепя от УНИБИТ, под патронажа на неговия ректор проф. д.и.н. Стоян Денчев.

Корица на брой 1
на сп. „Издател“,
излязъл през октомври
1994 г.
Основател
Лъчезар Г. Георгиев

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“
Стопански факултет
Катедра „Библиотекознание и масови комуникации“

Университетско издателство
„Св. св. Кирил и Методий“ – В. Търново, 2012
Печатница „СИРА“ – В. Търново, 2012

Редактор на броя
проф. д-р Лъчезар Георгиев

Формат 60x84/8 Печатни коли 8

ISSN 1310 – 4624

Годишен абонамент или заявка за сп. „Издател“ може да направите на адреса на редакцията:

5000 Велико Търново, ул. „Теодосий Търновски“ № 2, Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“
тел.: 062/ 618 295; 63 11 76; E-mail malina_pd@abv.bg

DEAR READER,

You can subscribe to the „Publisher“ magazine for the year 2013 by sending the subscription fee by mail-order to the following address:

**5000 Veliko Turnovo, 2 Theodosi Turnovsky Str.
„Cyril and Methodius“ University, Prof. Dr. Luchezar Georgiev Georgiev
E-mail: Lu4ezargeorgiev@abv.bg**

На лицевата страна на корицата: Ректорът на УниБИТ – проф. д.и.н. Стоян Денчев, отбелязва своята 60-годишнина с юбилеен сборник. **На гърба на корицата:** Интервю на проф. д.и.н. Стоян Денчев с г-н Дженс Бомел (горе на снимката) – генерален секретар на International Publishers Association – Женева. • Панорамна снимка с поглед към река Тежу в Лисабон от фицъра на проф. д-р Лъчезар Георгиев „ЛИСАБОНСКИ СИЛУЕТИ“.